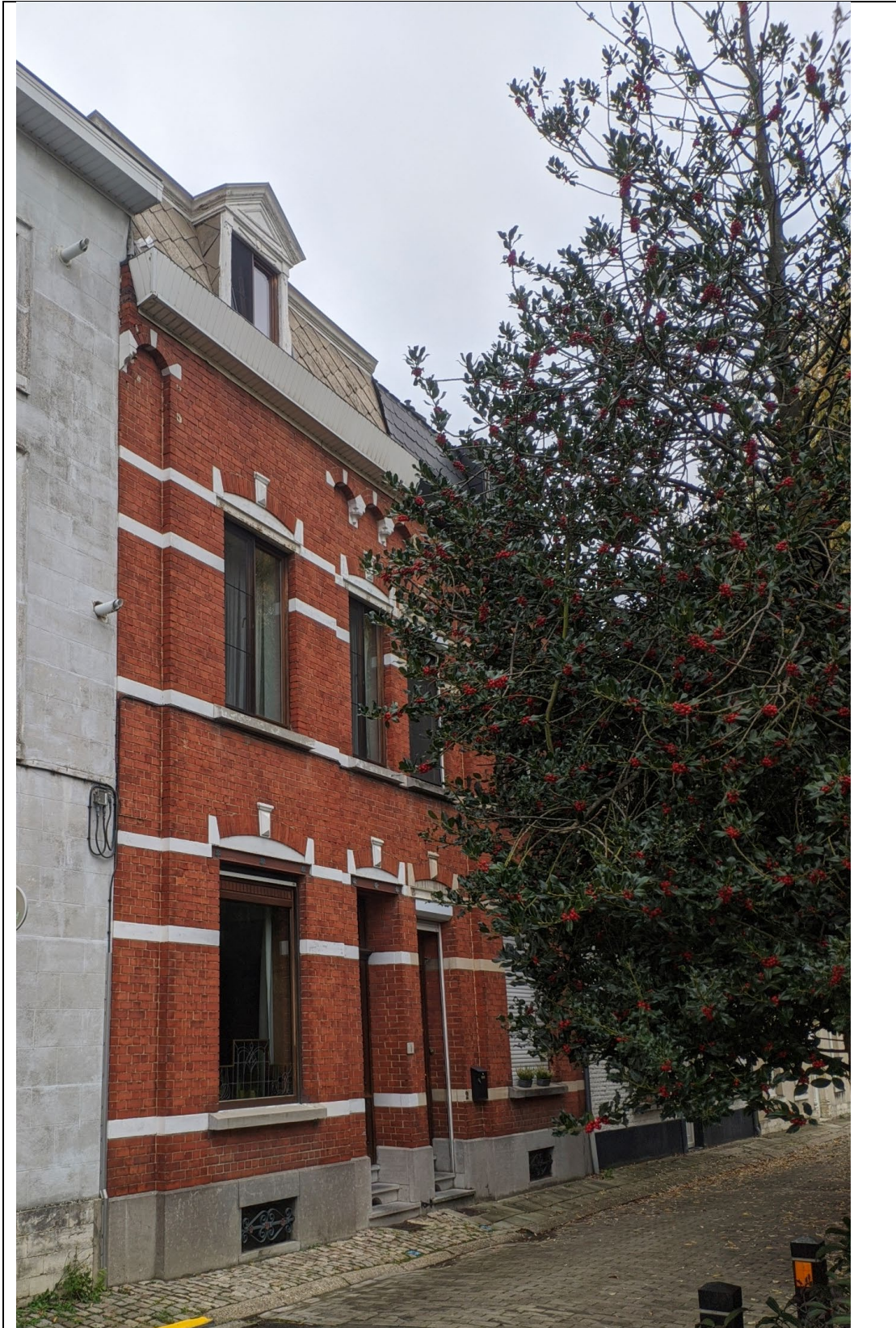

1.14. Berg van Leningstraat 1

Voorgevel in 2022

Beschrijving van de historiek

De twee gespiegelde stadswoningen in eclectische stijl werden opgericht in 1913 door Leandre Mertens. De architect is onbekend omdat de plannen niet bewaard bleven in het archief. Het betreft een vervanging van een ouder gebouw.

Beschrijving van de erfgoedelementen

Gespiegelde stadswoning in **eclectische stijl** van telkens **twee traveeën** en **twee bouwlagen** onder leien **mansardedak** op een **plint in blauwe hardsteen**. Gevel gekenmerkt door het gebruik van rode **baksteen** in kruisverband afgewisseld met wit **gecementeerde banden** ter hoogte van de lekdorpels, tussendorpels en lateien. Aan de buitenzijde woonrisaliet en aan de binnenzijde **verdiepte inkomtraveeën**. De verdiepte delen lopen in de **tweede bouwlaag** uit in een **rondbogenfries**. Getoogde vensteropeningen met **gewitte aanzetstenen** en een **diamantkop** als **sluitsteen** boven een **ijzeren latei** met bloemmotief. **Doorlopende lekdorpels**. Bovenaan vernieuwde PVC dakgoot.

Bij nummer 1 op gelijkvloers links brede vensteropening en rechts de deuropening te bereiken via een trap met drie treden. Het originele venster werd aangepast. Intern mogelijk bewaart art nouveau glas-in-lood. Echter van onzekere oorsprong. De **originele deur** met **art nouveau traliewerk** bleef bewaard. Onder venster keldergat met traliewerk. **Mansardedak** met origineel **dakkapel** boven risaliet. Houten **dakkapel** met **fronton**.

Overig vernieuwd schrijnwerk.

Erfgoedwaarden

Geselecteerd vanwege de zeldzaamheid (fraaie gespiegelde woningen in eclectische stijl), gaafheid (gaaf bewaarde gevel, bewaarde houten voordeur, versierde dakkapel en mogelijk glas-in-lood van de vensters bewaard), representativiteit (typisch voorbeeld van gespiegelde stadswoningen in

eclectische stijl) en ensemblewaarde (nr. 1 en nr. 2 vormen één architecturaal geheel als gespiegelde woningen)

De gebouwen hebben een historische waarde (als voorbeeld van de bouwkunst in het begin van de 20ste eeuw) en een architecturale waarde (gaaf bewaarde eclectische woning met bewaarde voordeur)

Clusters

Herenhuizen en stadswoningen uit de vroege 20 ^{ste} eeuw

Waardering

Lokale waarde (4)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Kaleien of schilderen kan niet
- Behoud historische deur
- Herstellen/reconstructie historische kroonlijst

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling mansardedak behouden
- Dakkapellen behouden

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud

1.15. Berg van Leningstraat 2

Voorgevel in 2022

Beschrijving van de historiek

De twee gespiegelde stadswoningen in eclectische stijl werden opgericht in 1913 door Leandre Mertens. De architect is onbekend omdat de plannen niet bewaard bleven in het archief. Het betreft een vervanging van een ouder gebouw.

In 2013 wordt het dak vervangen. In de voorwaarden van de vergunning wordt opgenomen dat de bestaande originele dakkapel dient behouden te worden. In de plannen is er ook geen vervanging voorzien van de kroonlijsten.

Beschrijving van de erfgoedelementen

Gespiegelde stadswoning in **eclectische stijl** van telkens **twee traveeën** en **twee bouwlagen** onder leien **mansardedak** op een **plint in blauwe hardsteen**. Gevel gekenmerkt door het gebruik van rode **baksteen** in kruisverband afgewisseld met wit **gecementeerde banden** ter hoogte van de lekdorpels, tussendorpels en lateien. Aan de buitenzijde woonrisaliet en aan de binnenzijde **verdiepte inkomtraveeën**. De verdiepte delen lopen in de **tweede bouwlaag** uit in een **rondbogenfries**. Getoogde vensteropeningen met **gewitte aanzetstenen** en een **diamantkop** als **sluitsteen** boven een **ijzeren latei** met bloemmotief. **Doorlopende lekdorpels**. Bovenaan vernieuwde PVC dakgoot.

Bij nummer 2 op gelijkvloers rechts brede vensteropening en links de deuropening te bereiken via een trap met drie treden. De originele deur werd vervangen door een nieuwe houten deur in ongeveer dezelfde stijl maar minder fijn uitgewerkt. Onder venster keldergat met traliewerk. **Mansardedak** met verbouwde dakkapel boven risaliet.

Aangepast schrijnwerk en alle venster- en deuropeningen voorzien van rolluikkasten.

Erfgoedwaarden

Geselecteerd vanwege de zeldzaamheid (fraaie gespiegelde woningen in eclectische stijl), gaafheid (gaaf bewaarde gevel, versierde dakkapel en mogelijk glas-in-lood van de vensters bewaard),

representativiteit (typisch voorbeeld van gespiegelde stadswoningen in eclectische stijl) en ensemblewaarde (nr. 1 en nr. 2 vormen één architecturaal geheel als gespiegelde woningen)

De gebouwen hebben een historische waarde (als voorbeeld van de bouwkunst in het begin van de 20ste eeuw) en een architecturale waarde (gaaf bewaarde gespiegelde eclectische woning)

Clusters

Herenhuizen en stadswoningen uit de vroege 20 ^{ste} eeuw

Waardering

Lokale waarde (4)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Kaleien of schilderen kan niet
- Herstellen/reconstructie historische kroonlijst (niet vergunde verbouwing)
- Verwijderen rolluikkasten

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling mansardedak behouden
- Dakkapel reconstrueren (niet vergunde verbouwing)
- Herstellen bovenste kroonlijst mansarde (niet vergunde verbouwing)

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud

1.16. Berg van Leningstraat 3

Voorgevel in 2022

Detail inkomdeur

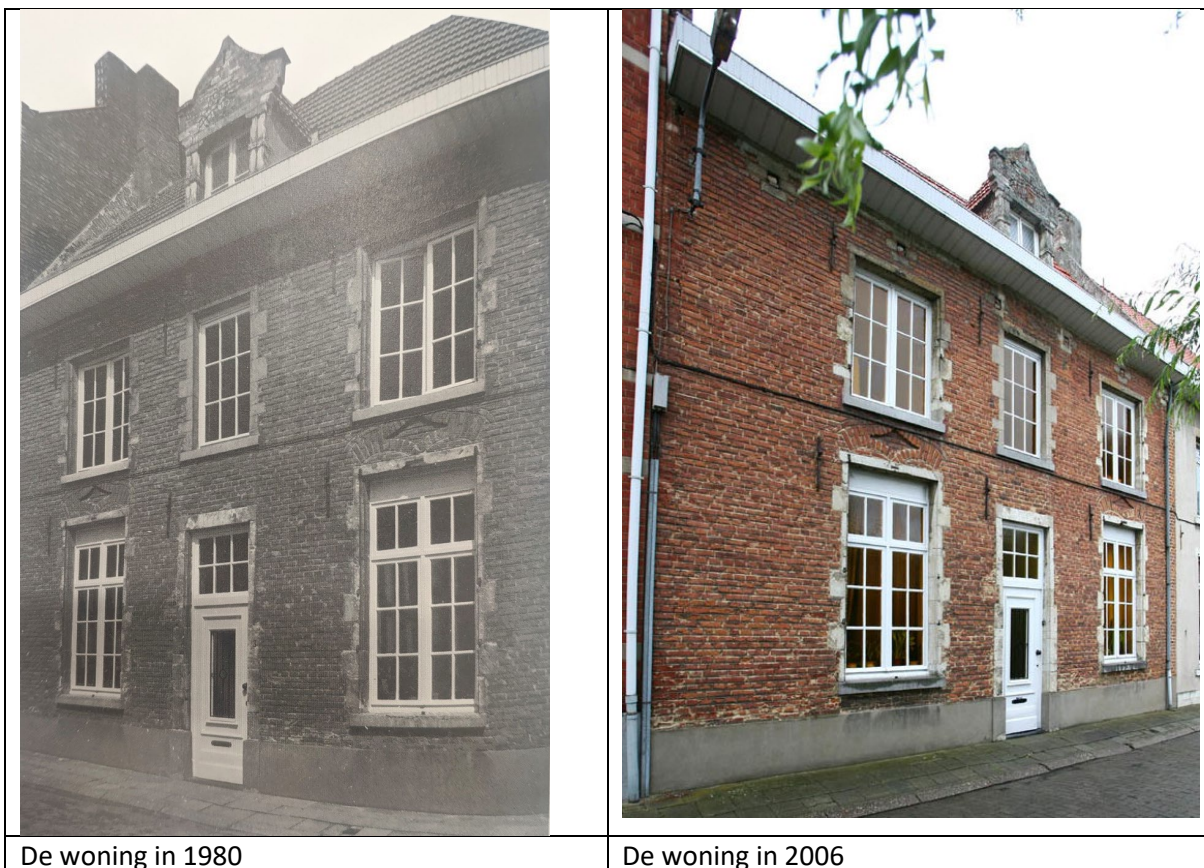

Detail vensteromlijsting

Beschrijving van de historiek

De begijnhofwoning was gelegen aan het kerkhof van de Begijnhofkerk, met name aan de Kerkhofstraat. De begijnhofwoning dateert uit de 16de of 17de eeuw. Vermoedelijk werd de woning reeds in 1664 vermeldt als “den ouden Spyker”. Op de kaart van de Noter uit 1853 staat de tweede woning in de rij als dusdanig aangeduid. De oude Spijker had ook een kamer onder het poortgebouw. Vermoedelijk bevond in de Spijker het contour, waar de bestuursactiviteiten plaatsvonden en waar ook het archief van de instelling bewaard werd.

Beschrijving van de erfgoedelementen

Begijnhofwoning, genaamd de “Oude Spijker”, uit de 17de eeuw.

Dubbelhuis van **drie traveeën** en **twee bouwlagen** onder rood pannen zadeldak op een zwart gecementeerde plint. **Verankerde baksteenbouw** in kruisverband, vandaag **wit gekaleid**. **Rechthoekige vensters**, oorspronkelijk kruisvensters, met **gobertange negblokomlijsting** en een **accoladevormige ontlastingsboog in baksteen** die twee kleine overspant. Later ingebrachte **lekdorpels** en **lateien**. Deuropening vermoedelijke later verhoogd. Gevel bovenaan afgelijnd door **steigerगतen** in **gobertange**. Vernieuwde pvc dakgoot. **Centraal dakvenster** met geprofileerde **zandstenen vensteromlijsting** met **schouderstukken**. Aan de rechterzijde is er een **aandak** aanwezig.

Volledig nieuw schrijnwerk. Waarschijnlijk bleef **historische structuur** en **spantconstructie** bewaard.

Erfgoedwaarden

Grote begijnhofwoning van twee bouwlagen met bewaarde voorgevel met vensters met negblokomlijstingen, bewaarde dakkapel en bewaarde interne structuur

Geselecteerd vanwege van zijn zeldzaamheid (17de eeuwse grote begijnhofwoning, bewaarde gevels met accoladebogen, gobertange omlijstingen, bewaarde spantstructuur), gaafheid (gaaf bewaarde gevels, volume, dakkapel, spanten), representativiteit (voor het type van grote begijnhofwoning in bak- en zandsteenstijl) en contextwaarde (centraal gelegen aan de Kerkhofstraat en het voormalige kerkhof van de Begijnen)

Het gebouw heeft een historische waarde (gaaf bewaard 17de eeuwse gebouw, in gebruik als het contour van het begijnhof), architecturale waarde (gaaf bewaard 17de eeuwse gebouw in bak- en

zandsteenstijl, bewaarde spantstructuur) en een esthetische waarde (vormt een waardevolle rij met Berg van Leningstraat 4)

Clusters

Grote begijnhofwoningen uit de 17de en 18de eeuw

Waardering

Bovenlokale waarde (5)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Onderhouden kalkbepleistering
- Reconstructie houten kroonlijst (naar 17de eeuws model)

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling behouden
- Dakbedekking behouden

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud van de volledige structuur en de spanten
- Verder bouwhistorisch onderzoek nodig

1.17. Berg van Leningstraat 4

Voorgevel in 2022

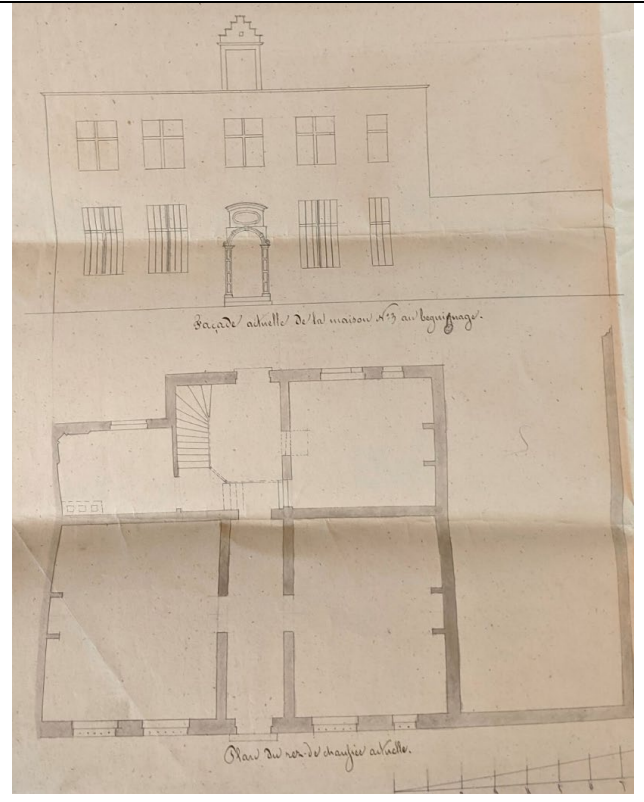
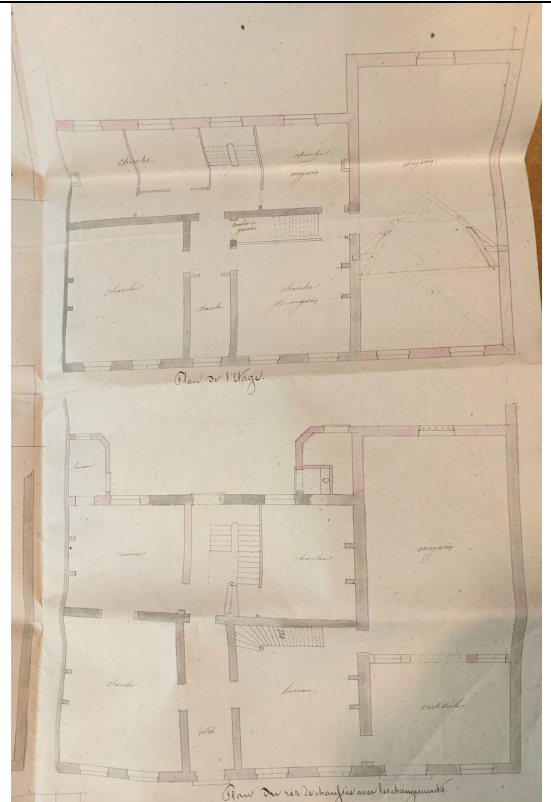

	
<p>Rondboogdeur in barok</p>	<p>Dakkapel met trapgeveltje</p>
	
<p>Dakconstructie met aanbouw van de Berg van Lening</p>	

Beschrijving van de historiek

De begijnhofwoning was gelegen aan het kerkhof van de Begijnhofkerk, met name aan de Kerkhofstraat. De begijnhofwoning dateert uit de 16de of 17de eeuw. Vermoedelijk werd de woning reeds in 1664 vermeldt als “den ouden Spyker”, maar waarschijnlijker is dit het naastgelegen pand nr. 3.

De begijn Piercot bezat in 1800 een groot huis in de Kerkhofstraat. De woning werd al snel aangeslagen door de Commissie der Burgerlijke Godshuizen. Deze wilden in dit pand de Berg van Lening of Berg van Barmhartigheid, een door de overheid geleid pandjeshuis, vestigen. De effectieve verbouwing tot het maken van de Berg van Lening dateert uit 1843, waarbij een nieuw deel aan de rechterzijde werd bijgebouwd (twee traveeën, zie Berg van Leningstraat nr. 5). Hierbij werd een

gebouw dwars op de straat gebouwd met schilddak aan de straatkant. In het gebouw werd een magazijn gevestigd. Als instelling verdween de Berg van Lening in 1909.

	
<p>Bestaande toestand in 1843: voorgevel met kruisramen en rondboogdeur met bovenlicht</p>	<p>Intern wordt de woning verbouwd: nieuw traphal achteraan en deels nieuwe muur als achtergevel en volledige nieuwe achtergevel op de verdieping achteraan met nieuwe dakconstructie; nieuwe dwarse vleugel</p>
	
<p>Luchtfoto (E. Leysens uit 1998) Duidelijke originele voorbouw onder pannendak, met achteraan nieuwe aanbouw onder leien dak, deels uit 1843</p>	

Beschrijving van de erfgoedelementen

Begijnhofwoning uit de 17de eeuw en latere Berg van Lening

Dubbelhuis van vijf traveeën (samen gevoegd met huis nr. 5 in 1843 bij de verbouwing van de Berg van Lening als bankgebouw: twee extra traveeën) en **twee bouwlagen** onder **rood pannen zadeldak** op een **gobertange plint**. Volledig grijs **gecementeerde** verankerde bakstenen voorgevel. **Lekdorpels** in **blauwe hardsteen**. Gevel bovenaan afgelijnd door nieuwe pvc dakgoot. **Centraal getrappt dakvenster**.

Op het gelijkvloers **fraaie rondboogdeur met gobertange omlijsting: deurimposten** opgevat als pilasters voorzien van **neuten** en geprofileerde **imposten**, uitspringende **volutensluitsteen** en -versiering, **boogrug** gemarkeerd door een druiplijst die uitloopt op **spiralen**. Vermoedelijk 18de of 19de eeuws **bovenlicht**.

Volledig nieuw raamwerk. Waarschijnlijk bleef **historische structuur** en **spantconstructie** bewaard.

Twee traveeën van nummer 5 bijgevoegd in 1843. Gecementeerde **gevel** van **twee traveeën** en twee bouwlagen onder **rood pannen schilddak** op een **gobertange plint**. Eenvoudige rechthoekige muuropeningen met lekdorpels in blauwe hardsteen. Gecementeerde lateien. Op het gelijkvloers links de inkomdeur en rechts een venster.

Gevel bekroond met houten vlakke kroonlijst.

Nieuw schrijnwerk

Erfgoedwaarden

Grote begijnhofwoning van twee bouwlagen met bewaarde voorgevel met fraaie deuromlijsting en bewaarde dakkapel en bewaarde interne structuur

Geselecteerd vanwege van zijn zeldzaamheid (17de eeuwse grote begijnhofwoning, bewaarde gecementeerde gevels met vensters en rondboogdeur, bewaarde spantstructuur), gaafheid (gaaf bewaarde gevels hoewel later gecementeerd, bewaarde rondboogdeur, volume, dakkapelletje, spanten), representativiteit (voor het type van grote begijnhofwoning in bak- en zandsteenstijl) en contextwaarde (centraal gelegen aan de Kerkhofstraat en het voormalige kerkhof van de Begijnen)

Het gebouw heeft een historische waarde (gaaf bewaard 17de eeuws gebouw, later omgebouwd en in gebruik als de Berg van Lening), architecturale waarde (gaaf bewaard 17de eeuwse gebouw in bak- en zandsteenstijl, fraaie deuromlijsting, bewaarde spantstructuur, fraai dakkapelletje) en een esthetische waarde (vormt een waardevolle rij met Berg van Leningstraat 4, fraaie deuromlijsting)

Clusters

Grote begijnhofwoningen uit de 17 ^{de} en 18 ^{de} eeuw
Openbare gebouwen

Waardering

Bovenlokale waarde (5)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Eventueel kaleien van de bakstenen gevel na het afhalen van de cementering
  - In witte kleur en met zwarte plint

- Reconstructie houten kroonlijst

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling behouden
- Pannen dakbedekking behouden

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud van de volledige structuur en de spanten
- Verder bouwhistorisch onderzoek nodig

1.18. Berg van Leningstraat 5

Voorgevel in 2022

Beschrijving van de historiek

De begijnhofwoning Berg van Leningstraat nr. 4 was gelegen aan het kerkhof van de Begijnhofkerk, met name aan de Kerkhofstraat. De begijnhofwoning dateert uit de 16de of 17de eeuw. Vermoedelijk werd de woning reeds in 1664 vermeldt als “den ouden Spyker”, maar dit zou ook het naastgelegen pand kunnen zijn.

De begijn Piercot bezat in 1800 een groot huis in de Kerkhofstraat. De woning werd al snel aangeslagen door de Commissie der Burgerlijke Godshuizen. Deze wilden in dit pand de Berg van Lening of Berg van Barmhartigheid, een door de overheid geleid pandjeshuis, vestigen. De effectieve verbouwing tot het maken van de Berg van Lening dateert uit 1843, waarbij een nieuw deel aan de rechterzijde werd bijgebouwd (twee traveeën). Hierbij werd een gebouw dwars op de straat gebouwd met schilddak aan de straatkant. In het gebouw werd een magazijn gevestigd. Als instelling verdween de Berg van Lening in 1909.

<p>Bestaande toestand in 1843: voorgevel met kruisramen en rondboogdeur met bovenlicht</p>	<p>Intern wordt de woning verbouwd: nieuw traphal achteraan en deels nieuwe muur als achtergevel en volledige nieuwe achtergevel op de verdieping achteraan met nieuwe dakconstructie; nieuwe dwarse vleugel</p>

	
<p>Luchtfoto (E. Leyssens uit 1998) Duidelijke originele voorbouw onder pannen dak, met achteraan nieuwe aanbouw onder leien dak, deels uit 1843</p>	

Beschrijving van de erfgoedelementen

In 1843 gebouwde aanbouw bij huis nr. 5 en in gebruik als de Berg van Lening

Twee traveeën van nummer 5 bijgevoegd in 1843. Gecementeerde **gevel** van **twee traveeën** en twee bouwlagen onder **rood pannen schilddak** op een **gobertange plint**. Eenvoudige rechthoekige muuropeningen met lekdorpels in blauwe hardsteen. Gecementeerde lateien. Op het gelijkvloers links de inkomdeur en rechts een venster.

Gevel bekroond met verbouwde houten vlakke kroonlijst.

Nieuw schrijnwerk

Erfgoedwaarden

In 1843 gebouwde Berg van Lening en in gebruik als magazijn

Geselecteerd vanwege van zijn zeldzaamheid (midden 19de eeuwse dwarse uitbouw aan historisch pand), gaafheid (gaaf bewaarde hoewel later gecementeerd, bewaard volume, spanten) en contextwaarde (als uitbouw bij het historisch gebouw bij de uitbreiding van 1843 waarbij het gebouw werd omgevormd tot de Berg van Lening)

Het gebouw heeft een historische waarde (uitbreiding van 1843 en in gebruik als nieuw magazijn voor de Berg van Lening)

Clusters

Openbare gebouwen

Waardering

Lokale waarde (4)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Eventueel kaleien van de bakstenen gevel na het afhalen van de cementering
  - In witte kleur en met zwarte plint
- Reconstructie houten kroonlijst

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling behouden
- Pannen dakbedekking behouden

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud van de volledige structuur en de spanten

1.19. Berg van Leningstraat 6

Voorgevel in 2022

Beschrijving van de historiek

Tot in het begin van de 19de eeuw was op dit perceel de hoeve van de begijnen gelegen. De hoeve was reeds verdwenen in 1830. Pas in 1907 wordt het perceel opnieuw bebouwd. Het burgerlijk gasthuis bouwt er vier stadswoningen naar het ontwerp van A. Verheyden in een neo-Vlaamse Renaissancestijl. De meest rechtse woning wordt in de Tweede Wereldoorlog geraakt door een bom en wordt niet meer heropgebouwd.

Plannen voor het bouwen van 4 woning uit 1907 door arch. A. Verheyden

Beschrijving van de erfgoedelementen

Rij van vier stadswoningen, ontworpen door architect A. Verheyden in 1907 en gebouwd door het Burgerlijk Gasthuis. Eenzelfde versiering voor twee binnenste en buitenste woningen.

Neotraditionele stadswoningen van **twee traveeën** en twee bouwlagen onder zadeldak op een bakstenen plint. Gebruik van **rode baksteen in kruisverband** en **blauwe hardsteen** voor de doorlopende **lekdorpels, banden** ter hoogte van de middenroeden en **doorlopende lateien**. **Rechthoekige vensteropeningen**. Versierde **muurankers**. Centraal in het dakvlak **dakkapel** onder **punt**dak. Gelijkvloers met telkens links een breed venster met eronder keldergat en rechts de deuropening.

Nr. 6 gelijkvloers met **grote schouderboog** die de **twee kleine ontlastingsbogen** van de venster- en deuropeningen overspant. Gevel afgelijnd met **rondboogenfries** en pvc kroonlijst.

Het **originele houten schrijnwerk** en **deur met glas-in-loodramen** bleef bewaard.

Clusters

Herenhuizen en stadswoningen uit de vroege 20ste eeuw

Erfgoedwaarden

Geselecteerd vanwege de zeldzaamheid (gaaf bewaarde rij woningen in neo-Vlaamse Renaissancestijl, nr. 6 met volledig bewaard schrijnwerk), gaafheid (gaaf bewaarde rij, woning nr. 6 met bewaarde deur, schrijnwerk en houten dakkapel), representativiteit (gaaf voorbeeld van gespiegelde stadswoningen in neotraditionele stijl uit het begin van de 20ste eeuw n.h.v. arch. A. Verheyden) en contextwaarde (op de plaats van de voormalige hoeve werd deze lege plaats ingevuld in het begin van de 20ste eeuw).

Het gebouw heeft een historische waarde (als getuige van de bouwgeschiedenis uit de vroege 20ste eeuw stadswoningen), een architecturale waarde (fraai voorbeeld van invularchitectuur in neo-Vlaamse Renaissancestijl door arch. A. Verheyden) en een esthetische waarde (drie gelijkaardige woningen naast elkaar)

Waardering

Lokale waarde (4)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Reconstructie houten kroonlijst
- Kaleien of schilderen kan niet
- Behoud van het schrijnwerk (of reconstructie met verbetering energieprestatie)

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling behouden
- Dakkapel behouden of reconstrueren

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud

1.20. Berg van Leningstraat 7

Beschrijving van de historiek

Tot in het begin van de 19de eeuw was op dit perceel de hoeve van de begijnen gelegen. De hoeve was reeds verdwenen in 1830. Pas in 1907 wordt het perceel opnieuw bebouwd. Het burgerlijk gasthuis bouwt er vier stadswoningen naar het ontwerp van A. Verheyden in een neo-Vlaamse Renaissancestijl. De meest rechtse woning wordt in de Tweede Wereldoorlog geraakt door een bom en wordt niet meer heropgebouwd.

Plannen voor het bouwen van 4 woning uit 1907 door arch. A. Verheyden

Beschrijving van de erfgoedelementen

Rij van vier stadswoningen, ontworpen door architect A. Verheyden in 1907 en gebouwd door het Burgerlijk Gasthuis. Eenzelfde versiering voor twee binnenste en buitenste woningen.

Neotraditionele stadswoningen van **twee traveeën** en twee bouwlagen onder zadeldak op een bakstenen plint. Gebruik van **rode baksteen in kruisverband** en **blauwe hardsteen** voor de doorlopende **lekdorpels, banden** ter hoogte van de middenroeden en **doorlopende lateien**. **Rechthoekige vensteropeningen**. Versierde **muurankers**. Centraal in het dakvlak **dakkapel** onder **punt dak**. Gelijkvloers met telkens links een breed venster met eronder keldergat en rechts de deuropening.

Nr. 7 gelijkvloers met **verdiepte venstertravee** verkleinend naar de verdieping met **twee korbelen** en boven uitlopend in een **schouderboog** met **hardstenen aanzetten**. Rechts **verdiepte deuropening** met **ontlastingsboog** binnen een hoger **boogveld**. Erboven tevens vensteropening met **ontlastingsboog** binnen hoger **boogveld**. Gevel afgelijnd met pvc kroonlijst.

Vernieuwd schrijnwerk.

Clusters

Herenhuizen en stadswoningen uit de vroege 20ste eeuw

Erfgoedwaarden

Geselecteerd vanwege de zeldzaamheid (gaaf bewaarde rij woningen in neo-Vlaamse Renaissancestijl), gaafheid (gaaf bewaarde rij, woning nr. 7 met bewaarde houten dakkapel), representativiteit (gaaf voorbeeld van gespiegelde stadswoningen in neotraditionele stijl uit het begin van de 20ste eeuw n.h.v. arch. A. Verheyden) en contextwaarde (op de plaats van de voormalige hoeve werd deze lege plaats ingevuld in het begin van de 20ste eeuw).

Het gebouw heeft een historische waarde (als getuige van de bouwgeschiedenis uit de vroege 20ste eeuw stadswoningen), een architecturale waarde (fraai voorbeeld van invularchitectuur in neo-Vlaamse Renaissancestijl door arch. A. Verheyden) en een esthetische waarde (drie gelijkaardige woningen naast elkaar)

Waardering

Lokale waarde (4)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Reconstructie houten kroonlijst
- Kaleien of schilderen kan niet
- Nieuw schrijnwerk naar historisch model

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling behouden
- Dakkapel behouden of reconstrueren

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud

1.21. Berg van Leningstraat 8

Voorgevel in 2022

Beschrijving van de historiek

Tot in het begin van de 19de eeuw was op dit perceel de hoeve van de begijnen gelegen. De hoeve was reeds verdwenen in 1830. Pas in 1907 wordt het perceel opnieuw bebouwd. Het burgerlijk gasthuis bouwt er vier stadswoningen naar het ontwerp van A. Verheyden in een neo-Vlaamse Renaissancestijl. De meest rechtse woning wordt in de Tweede Wereldoorlog geraakt door een bom en wordt niet meer heropgebouwd.

Plannen voor het bouwen van 4 woning uit 1907 door arch. A. Verheyden

Beschrijving van de erfgoedelementen

Rij van vier stadswoningen, ontworpen door architect A. Verheyden in 1907 en gebouwd door het Burgerlijk Gasthuis. Eenzelfde versiering voor twee binnenste en buitenste woningen.

Neotraditionele stadswoningen van **twee traveeën** en twee bouwlagen onder zadeldak op een bakstenen plint. Gebruik van **rode baksteen in kruisverband** en **blauwe hardsteen** voor de doorlopende **lekdorpels, banden** ter hoogte van de middenroeden en **doorlopende lateien**. **Rechthoekige vensteropeningen**. Versierde **muurankers**. Centraal in het dakvlak **dakkapel** onder **punt dak**. Gelijkvloers met telkens links een breed venster met eronder keldergat en rechts de deuropening.

Nr. 8 gelijkvloers met **verdiepte venstertravee** verkleinend naar de verdieping met **twee korbelen** en boven uitlopend in een **schouderboog** met **hardstenen aanzetten**. Vensteropening vervangen door garagepoort. Rechts **verdiepte deuropening** met **ontlastingsboog** binnen een hoger **boogveld**. Erboven tevens vensteropening met **ontlastingsboog** binnen hoger **boogveld**. Gevel afgelijnd met pvc kroonlijst.

Vernieuwd schrijnwerk.

Clusters

Herenhuzen en stadswoningen uit de vroege 20ste eeuw

Erfgoedwaarden

Geselecteerd vanwege de zeldzaamheid (gaaf bewaarde rij woningen in neo-Vlaamse Renaissancestijl), gaafheid (redelijk gaaf bewaarde rij, woning nr. 8 met bewaarde houten dakkapel, verbouwd door garagepoort), representativiteit (gaaf voorbeeld van gespiegelde stadswoningen in neotraditionele stijl uit het begin van de 20ste eeuw n.h.v. arch. A. Verheyden) en contextwaarde (op de plaats van de voormalige hoeve werd deze lege plaats ingevuld in het begin van de 20ste eeuw).

Het gebouw heeft een historische waarde (als getuige van de bouwgeschiedenis uit de vroege 20ste eeuw stadswoningen), een architecturale waarde (fraai voorbeeld van invularchitectuur in neo-Vlaamse Renaissancestijl door arch. A. Verheyden) en een esthetische waarde (drie gelijkaardige woningen naast elkaar)

Waardering

Lokale waarde (4)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Reconstructie houten kroonlijst
- Kaleien of schilderen kan niet.
- Eventueel garage vervangen door venster (naar oorspronkelijke toestand)
- Nieuw schrijnwerk naar oorspronkelijk model

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling behouden
- Dakkapel behouden of reconstrueren

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud

1.22. Berg van Leningstraat 10

Uitzicht van de gevel aan de tuinzijde

Poortgebouw in het verlengde van de Berg van Leningstraat

Hoofdgebouw achter de kerk met pandgang

Heropgebouwde dwarsgebouw

Hoofdgebouw aan de kant van het Groot-Begijnhof

Bijgebouwen kant Groot-Begijnhof

Blinde voorgevel kant Groot-Begijnhof

Centrale risaliet van dienstgebouw met inscriptiesteen

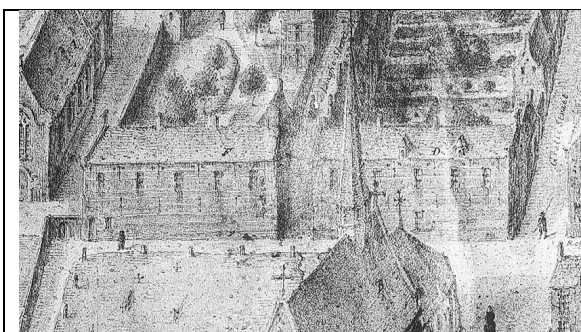
Ginkgo in de tuin

Beschrijving van de historiek

Oorspronkelijk twee langshuizen van vermoedelijk elk vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak met in het midden een straatje (Langestraat). Het linkergebouw deed dienst als infirmerie het rechter als klooster (volgens De Noter). Omstreeks 1843 werden de gebouwen van de 'Hospice' verkocht aan de paters Dominicanen (Gent). In 1854 wordt aan de zuidzijde een nieuwe neogotische dienstvleugel gebouwd. Ook wordt er een extra travee toegevoegd aan het Groot-Begijnhof (neogotische ingang aan het Groot-Begijnhof). In 1863 worden beide gebouwen verbonden met elkaar en wordt het gebouw verbreed: er wordt aan de kerkzijde een kloostergang met spitsboogvenster en glasramen toegevoegd. Een bibliotheek en sacristie werden nieuw gebouwd.

De infirmerie aan de linkerkzijde werd zwaar beschadigd tijdens de bombardementen in 1944. Na de oorlog werd er een nieuw poortgebouw opgericht aansluitend aan de Berg van Leningstraat. Ook een nieuwe dwarsvleugel langs Berg van Lening werd opgericht.

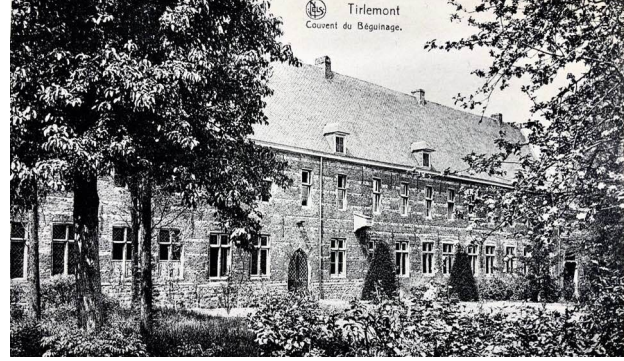
Verder onderzoek naar de gehele bouwhistoriek van het gebouw is nodig om een verdere inschatting te kunnen maken van de historiek en bouwgeschiedenis.

Infirmierie en klooster omstreeks 1853

Links zijvleugel gebouwd in 1854

De gevel aan tuinzijde omstreeks 1880

Vermoedelijk centraal een aantal nieuwe traveeën op plaats van het oude straatje

Nieuwe onderdelen klooster in 1854 en 1863 door samenvoeging twee gebouwen en nieuwe dienstvleugel (+ vooraan nieuwe kloostergang)

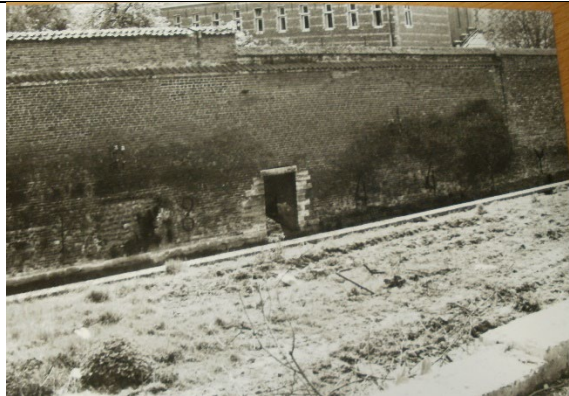

Gebombardeerde vleugel in 1944

Deels uitgevoerde heropbouwwerken uit 1945

Borggracht ter hoogte van het begijnhof met deurtje aan het water en jaartal "1644"

Muur bij de bouw van de ring rond Tienen

Beschrijving van de erfgoedelementen

Twee 16de of 17de eeuwse kloostergebouwen, aangepast omstreeks 1850 en deels heropgebouwd in 1946.

Kloostergebouw van 65 meter lang en 12 meter breed, aan de kerkzijde met **12 traveeën** en **twee bouwlagen** onder **steil leien zadeldak** op een **plint in kwartsiet**. Gevel in traditionele **bak- en speklagen (kwartsiet)** met **kloosterramen** (deels gobertange en deels Franse steen voor vernieuwingen) op de verdieping. Eerste travee met volledig vernieuwde doorrijpoort met twee zijlichten van 1946 (negblokomlijsting in Franse steen). Laatste travee opnieuw opgebouwd in 1946

met **jaartal in zijgevel (1575)**. Ook de tuingevel werd grondig aangepakt in 1946. **Tuingevel met dertig kruisramen** op het gelijkvloers en erboven **kloostervensters**. Gevel in **traditionele bak- en speklagen**. In dakvlak negen **dakkapellen**.

Intern bleven in het **zuidelijk deel** de **originele spanten en originele structuur** bewaard (met ontvangstkamers). In het noordelijk deel werden de spanten heropgericht in beton.

Een nieuw aanbouw langs de Berg Van Leningsstraat werd ook opgericht in 1946 in neotraditionele stijl. De zuidelijke dienstvleugels werden ook heropgebouwd in 1946 in neogotische stijl.

In tuin **Ginkgo** en andere **monumentale bomen** uit omstreeks 1850. In de tuin de **archeologische restanten** van de afgebroken huizen en vermoedelijk de funderingen van de Sint-Agathakapel.

Volledig ommuurde tuin, **historische ommuring** langsheen de Borggracht vandaag deels dichtgegooid. Voorheen (dieper onder de grond) **deurtje** en jaartal “**1644**”)

In de zuidzijde **dienstvleugel** uit 1854. Aan de kant van het Groot-Begijnhof zeer gesloten bakstenen gevel met één poort. Aan de tuinzijde **symmetrisch** opgebouwd smal gebouw van veertien traveeën en anderhalve bouwlaag onder **leien zadeldak**. Gevel verticaal geritmeerd door bakstenen penanten na elke twee traveeën. Verheven bakstenen **plint**, die omhoog springt onder de vensters.

Rechthoekige vensters met kunststenen afgeschuinde **lekdorpels** en **lateien**. Houten schrijnwerk met sterk geprononceerde **kruisindeling**. Vijfde en negende travee als **risaliet** onder **puntdak** en met poortdoorgang. Poort met **spitsboogomlijsting** en in rechtste risaliet boven poort ruitvormige **inscriptiesteen** met Latijnse spreuk. In puntgevel van beide risalieten fraai **spitsboogvenster** met origineel **schrijnwerk** met **glas-in-lood**.

Erfgoedwaarden

Overblijfselen van het oude begijnhofklooster met aanpassingen door de Paters Dominicanen. De gevels van de oorspronkelijk twee langshuizen zijn grotendeels bewaard alsook de interne structuur en spanten van het zuidelijk deel

Geselecteerd vanwege van zijn zeldzaamheid (twee conventgebouwen in traditionele bak- en zandsteenstijl uit de 16de of 17de eeuw, fraaie ommuurde tuin met waardevolle oude bomen), gaafheid (de oorspronkelijke 17de eeuwse gebouwen bleven deels bewaard, deels 19de eeuwse invularchitectuur, zware renovatie na 1945 van het noordelijk deel; bewaard bak- en zandsteenstijl, bewaarde interieurs met ontvangstkamers, bewaarde historische structuur en spanten, bewaard dienstgebouw uit 1854, bewaarde historische ommuring, bewaarde historische tuin met Ginkgo), representativiteit (het kloostergebouw met tuin is representatief voor de twee historische conventgebouwen uit de 17de eeuw en zijn aanpassing in de 19de eeuw voor een nieuw klooster van de dominicanen, afgesloten geheel met bewaarde tuin) en ensemblewaarde (vormt één historische geheel samen met de kerk, kerkhof en het gehele begijnhof) en contextwaarde (conventgebouwen gelegen direct aan de Paterskerk en het kerkhof)

Het gebouw met tuin en ommuring heeft een historische waarde (als historisch conventgebouwen van het begijnhof uit de 17de eeuw, samen met de ommuring, als historische klooster van de Dominicanen met gesloten tuin en waardevolle bomen uit de 19de eeuw), architecturale waarde (fraai bewaarde historische conventgebouwen in bak- en zandsteenstijl, bewaarde interieurs, bewaarde structuur en spanten), archeologische waarde (in de tuin verschillende funderingen van oude begijnhofhuizen en de Sint-Agathakapel), een esthetische waarde (fraaie zichten op voor- en achtergevel van de gebouwen en de tuin)

Clusters

Belangrijke historische gebouwen van het begijnhof
--

Waardering

Bovenlokale waarde (5)

Gewenste ontwikkeling voorgevel

- Isoleren voorgevel aan de buitenzijde kan in principe niet
- Kaleien of schilderen kan in principe niet

Gewenste ontwikkeling dak

- Dakhelling behouden
- Dakbedekking in natuurleien
- Volledig behoudt van de spanten

Gewenste ontwikkeling structuur

- Behoud van de volledige structuur en interieurelementen
- Verder bouwhistorisch onderzoek nodig

Gewenste structuur omgeving

- Behoud van de dienstvleugel (met eventuele aanpassingen)
- Behoud van de tuin met waardevolle bomen
- Behoud van de tuinmuur (met eventuele aanpassingen)
- Behoud van de archeologische funderingen

1.23. Groot-Begijnhof zn.

Ruïne van de kerk en de ommuring van het kerkhof (door de Dominicanen in de 19de eeuw)

Barok deurtje in de kerkhofmuur

Zicht op het oude kerkhof richting Bostsestraat

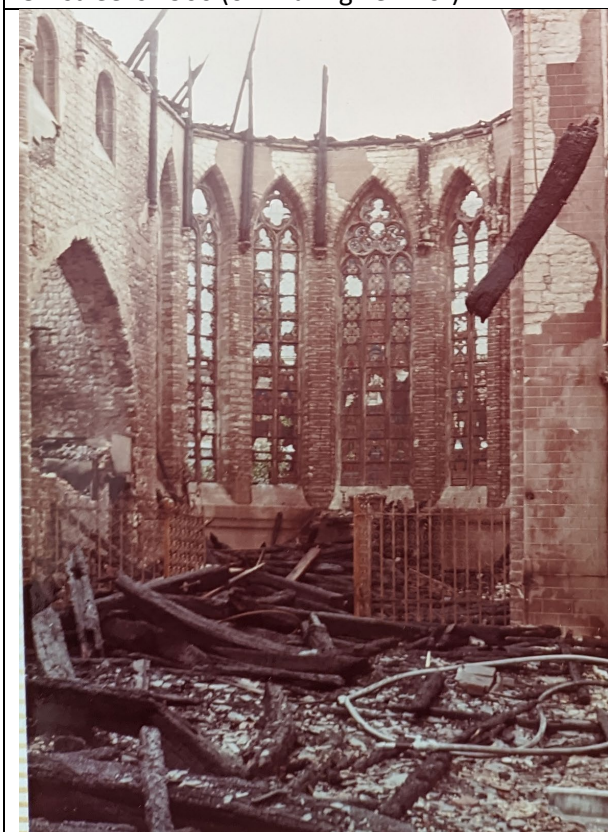
Omstreeks 1900

Omstreeks 1900

Omstreeks 1900 (omkering kerkhof)

Brand 1976

Brand 1976

Beschrijving van de erfgoedelementen

Voor een uitgebreide beschrijving zie: Historiek van de Tiense Begijnhofkerk - Kunsthistorische studie - Stabo Leuven en AWG Antwerp

De kerk is een voorbeeld van **vroeggotiek** uit de 13de eeuw. Ze heeft een basilicale opbouw en is hoofdzakelijk opgetrokken in **kwartsiet van Overlaar**. Ze werd opgebouwd in twee campagnes: beuken en transept uit de tweede helft van de 13de eeuw, koor en kapellen uit de eerste helft van de 14de eeuw. De drie beuken bestaan uit zes traveeën die uitlopen op een niet-uitstekend **pseudo-transept en een koor**, geflankeerd door rechthoekige kapellen en uitlopend op **een zevenzijdige apsis**. Na de brand in 1976 werd kerkruike werd 'geconsolideerd' (een eufe-misme want het maaswerk van de ramen werd gereconstrueerd) en de ruimte in en rond de ruïne werd in 1997 aangelegd als 'wandel- en halteplaats' naar het ontwerp van tuinarchitect Herman Van den Bossche.

Tot het einde van de 18de eeuw was de Berg van Lening en het begijnhof met begijnhofkerk enkel toegankelijk via het poortgebouw in het verlengde van de Berg van Leningstraat. Langs het poortgebouw stond de woning van de portier. Deze poort en ommuring verdween na de Franse Revolutie. Vervolgens was het kerkhof, de Berg van Leningstraat en de kerk vrij toegankelijk via de Bostsestraat. De huidige **ommuring** rondom het voormalige kerkhof is waarschijnlijk te dateren in 1854-1863, meer bepaald bij de verbouwingen van de paters Dominicanen die ook het **kerkhof** verkregen en lieten ommuren.

Erfgoedwaarden

Overblijfselen van de oude paterskerk en het oude kerkhof van het begijnhof

Geselecteerd vanwege van zijn zeldzaamheid (begijnhofkerk met bijhorend kerkhof met begraving vanaf de 12de eeuw) gaafheid (redelijk gaaf bewaard alhoewel het interieur volledig vernield werd, redelijk gave buitenmuren, kerkhof minder goed bewaard en niet als dusdanig herkenbaar, ommuring volledig bewaard met klein rondboogdeurtje in het noorden), representativiteit (fraai ensemble van kerk, kerkhof en omringend begijnhof in de vorm van het pleintype), ensemblewaarde (vormt één historische geheel samen met het kerkhof, klooster het gehele begijnhof) en contextwaarde (de kerk vormt vandaag nog het centrum van het begijnhof en de Potterij, rondom was tevens het historische kerkhof gelegen)

Het gebouw heeft een historische waarde (als getuige van de bouwgeschiedenis van het begijnhof en het klooster en het leven van de begijnen en vervolgens de Dominicanen en herinnerend aan de brand van 1976, kerkhof als typisch apart kerkhof bij een begijnhof), architecturale waarde (fraai voorbeeld van de 13de-14de eeuwse bouwgeschiedenis) en een ruimtelijk structurerende waarde (de kerk vormt het visuele centrum van de Potterij en torent boven de wijk uit; het historische kerkhof vormt een omsloten groenstructuur rondom de kerk)

Clusters

Belangrijke historische gebouwen van het begijnhof

Waardering

Bovenlokale waarde (5)

Gewenste ontwikkeling

- Behoud van de kerk als ruïne
- Behoud van de kerkhofmuur kan overwogen worden hoewel het openmaken en meer doorwaadbaar maken van de site ook een belangrijk uitgangspunt kan zijn;
- Behoud van de archeologische resten (kerkhof, poortgebouw, portierswoning) in situ

